

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 17. marts 2005

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af den 7. marts 2005 følger hermed - i 5 eksemplarer - socialministerens svar på spørgsmål nr. 5 ad L 38

JHK./JET/ J.nr. 601-31

Spørgsmål nr. 5 ad L 38:

”Ministeren bedes uddybe de ændringer, der er foretaget i lovforslagene til udmøntning af kommunalreformen på det sociale område i forhold til de oprindelige lovudkast og konsekvenserne heraf, jf. artikel i Politiken den 24/2 2005, jf. alm. del- bilag 22.”

Svar:

I artiklen i Politiken 24. februar 2005 er fremhævet i alt 8 punkter, hvor der er foretaget væsentlige ændringer i forhold til den oprindelige aftale og det første lovudkast. Heraf vedrører pkt. 1-4 det sociale område, mens pkt. 5-7 vedrører Undervisningsministeriets område. Pkt. 8 vedrører både det sociale og specialundervisningsområdet.

I det følgende vil nedenstående punkter derfor blive uddybet:

1. Kommunerne skal indgå en rammeaftale med regionen om udbuddet af sociale institutioner med en længere horisont end kun et år. Dertil skal lægges yderligere tre år.
2. Når en kommune overtager en institution fra regionen har den pligt til at opretholde dens profil og ekspertise.
3. Kommunerne kan sige nej til at overtage børn- og ungeinstitutioner og lade dem forblive regionale, og regionerne kan tidsubegrænset drive sociale institutioner.
4. Regionerne får ret til at afvise en borger, som kommunen har henvist til en regional institution, med henvisning til at borgeren og institutionen ikke passer sammen.
8. Den centrale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) kommer også til at omfatte specialundervisning.

Ad punkt 1. Årlige rammeaftaler med længere tidshorisont

Indledningsvis bemærkes, at den foreslåede procedure med årlige rammeaftaler til fastlæggelse af behovet er en klar forbedring i forhold til det nuværende system, hvor samarbejdet mellem amt og kommuner er betydeligt mindre struktureret, jf. svaret på spørgsmål nr. 2 ad L 38.

Reglerne om rammeaftalen (§ 6) er, på baggrund af hørings svarene, ændret, således at den årlige aftale kan suppleres løbende, hvis der er behov.

Desuden er det nu i bemærkningerne blevet præciseret, at regionen til forhandlingerne om aftalen på grundlag af de kommunale indberetninger, skal ~~km~~ me med ét samlet udspil for hele regionen til dækning af kommunernes behov for regionalt drevne tilbud. Der er således ikke tale om, at rammeaftalen giver den enkelte kommune en ”trækningsret”, som man ikke kan overskride. Et mindreforbrug af regionale tilbud end forudsat i én kommune vil således kunne opvejes af et merforbrug i en anden kommune.

Rammeaftalen er heller ikke tænkt som et simpelt bestillingssystem for pladser, hvor den afgivne bestilling ikke kan fraviges. Rammeaftalen skal skabes i en dialog mellem den enkelte kommune og regionen, hvor kommunen fx også oplyser, om hvilke forbyggende foranstaltninger man planlægger på hjemløseområdet, hvilke nye boformer, der planlægges som en aflastning for forsorgshjemmene fx udslusningsboliger, alternative plejehjem, skæve huse til skæve eksistenser osv., altså oplysninger, som har betydning for kommunernes efterspørgsel efter regionale pladser.

Endelig er det præciseret, at aftaleåret skal suppleres med overslag over de næste tre års behov. Det vil give betydelig bedre planlægningsmuligheder for såvel kommuner som region.

På baggrund af de samlede rammeaftaler for kommunerne i regionen får regionsrådet således et samlet kvalificeret beslutningsgrundlag for, hvor mange pladser der vil være brug for i den kommende periode. Rammeaftalen fastlægger regionens forsyningsforpligtelse over for kommunerne.

Ad 2. Når en kommune overtager en institution fra regionen har den pligt til at opretholde dens profil og ekspertise.

Det er et væsentligt hensyn at sikre, at andre kommuner kan få løst deres forsyningsansvar, hvis en kommune overtager en regional institution.

Derfor er det tydeliggjort i §§ 186 og 190 i forslag til lov om social service og i bemærkningerne hertil, at det er et vilkår for en beliggenhedskommune, som overtager et regionalt tilbud, at det tilbud, der overføres, skal indgå i den årlige rammeaftale og skal stå til rådighed for øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i rammeaftalen. Det betyder bl.a., at en kommune efter at have overtaget et regionalt tilbud, ikke kan nedlægge tilbuddet eller ændre i antallet af pladser eller i indholdet uden at det fremgår af rammeaftalen.

Det præciseres således i bemærkningerne, at det overtagne tilbud fortsat indgår i forsyningen på samme måde, som hvis det fortsat havde været et regionalt tilbud. Det betyder, at rammeaftalen bl.a. skal indeholde:

- Udviklingsmål for tilbudet
- Takster for kommunernes køb af pladser
- Håndtering af akutte situationer
- Beredskab for at undgå ventelister

Derudover er der i lovforslaget indsat en bestemmelse om, at enhver kommunalbestyrelse i regionen kan anmode om, at en kommunalbestyrelses ønske om at overtage et regionalt tilbud drøftes i kontaktudvalget, jf. § 187, stk.

1. Dette giver mulighed for at få belyst alle aspekter af overtagelsen, ligesom det giver beliggenhedskommunen et bedre grundlag at træffe afgørelse om overtagelsen på.

Ad 3. Kommunerne kan sige nej til at overtage børn- og ungeinstitutioner og lade dem forblive regionale, og regionerne kan tidsubegrænset drive sociale institutioner.

Indledningsvis bemærkes, at i det fremsatte lovforslag er fordelingen ændret i forhold til det lovudkast, der blev udsendt til høring, således at institutioner for børn og unge med psykiatriske lidelser, hvor behandlingen indeholder en væsentlig psykiatrisk indsats med sammenhæng til det øvrige psykiatriske system også fremover placeres i regionerne. Opdelingen fastholdes i øvrigt, som den er skitseret i lovforslaget.

Sammenhængen til normalområdet (fx skole, dagtilbud og fritidsliv) har stor betydning for børn og unges videre udvikling. Når indsatsen for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer samles i kommunen, giver det bedre mulighed for, at selv en anbringelse uden for hjemmet ikke behøver betyde et brud i forhold til alle barnets eller den unges netværk.

De kommuner, som måtte ønske det, kan nu benytte lovforslagets bestemmelse om, at en kommunalbestyrelse/sammenlægningsudvalg i 2006 kan aftale, at regionsrådet efter 1. januar 2007 driver det eller de døgntilbud for børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer videre, som kommunalbestyrelsen ellers skulle have overtaget ansvaret for, jf. § 190, stk. 4.

Der er i lovforslagets § 5, stk. 8, indsat en ny bestemmelse, hvorefter en kommunalbestyrelse kan anmode regionsrådet om at varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen. Den 4-årige begrænsning i det lovudkast, der udsendt til høring, er således udgået.

Ad 4. Regionerne får ret til at afvise en borger, som kommunen har henvist til en regional institution, med henvisning til at borgeren og institutionen ikke passer sammen.

Der er i det fremsatte lovforslag skabt en klarere hjemmel i § 6 til at løse prioriteringsproblemet i ventelistesituationer. Regionerne har nu mulighed for at afvise optagelse i et konkret tilbud, hvor der ikke er en rimelig match mellem problem og løsning. Opgaverne er et led i regionens leverandøransvar. Der er således ikke tale om, at regionen har del i visitationsansvaret for borgeren, idet dette ansvar alene påhviler kommunen.

Ad 8. Den centrale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) kommer også til at omfatte specialundervisning.

Det fremsatte lovforslag indeholder bestemmelse om, at VISO også skal dække specialundervisningsområdet, således at der ydes gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. om specialundervisning og specialpædagogisk bistand samt gratis bistand til kommunens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget præciseret, at VISO forventes at samarbejde med funktioner under andre sektorer, fx sundhed og beskæftigelse.

Eva Kjer Hansen

/Anders Lynge Madsen